

Нас було таки чимало,
Всі були ми патріоти
І бажали ми для краю
Разом стати до роботи.

Всі ми щиро обіцялись
Самохіть і без принуки
Вгору високо підняти
Прапор рідної науки.

Став і орган відповідний,
Що приймав роботу щиро
І бажав, щоб не пропали
Наші сили потай миру.

Всі були ми вельми раді,
Всім було те дуже мило,
А найбільш усіх раділи
Я, Харко, Петро й Данило.

Ми сказали, що той орган
Буде зовсім відповідний,
І з нас кожний обіцявся
По статті віддати солідній.

Я найбільш усіх гарячий
І натуру маю жваву,
І за тиждень написав я
Чималу-таки розправу.

Тільки ж бачу, що в розправі
Є уступи прехороші.

Ах, за се в російській пресі
Можна взять готові гроші.

Ну, й віддав свою роботу
До російського журналу.
Що ж, обійдеться й без мене,
Діло йтиме й так помалу.

Он Харко статтю напише
Та й Петро розправу вчистить,
І збереться їх такого,
Що наш вісник і не вмістить.

От проходять дні за днями,
Видавництва рік минає,
А обіцяної праці
Як немає, так немає.

Другий рік мине вже хутко,
От його вже Лета скрила,
І згадав я, що я серцем
Щиро відданий для діла.

І сказав собі я в серці:
«А покличу я громаду,
Щоб укупі розібрати,
Чом у нас немає ладу».

І побіг я всіх скликати,
Бо не тямивсь з нетерплячки,
І прийшли вони до мене
З серцем щирим для балачки.

І до них я мовив грізно:
«Га, а що се ви, панове!
Чи забули шанувати
Ваші власні постанови?»

Чи не кожний з нас для краю
І живе й ним тільки дише?
Чом же з вас ні один досі
Праць обіцяних не пише?»

Так гукнув я. Мовчки стали
І Петро, й Харко, й Данило,
Бо моє гаряче слово
Всіх їх дуже засмутило.

А нарешті обізвався
Пан Данило красномовний:
«Що ж, я винен, але гріх мій
Не великий і не повний.

Річ тепер зовсім не в нашій
Краю рідному прислузі,
А в тому, щоб бути корисним
Якогога в ширшім крузі.

Добре дбати про культуру,
Добре мовить про свободу,
Але краще те ж сказати
Стомільйонному народу.

Тим-то, добре зміркувавши,
Я рішив собі з засади
Всі роботи віддавати
Для широкої громади».

«Ну, ти мав причини певні,
Хоч з тобою я не згоден;
Але ви, чом з вас понині
Ні слівця не дав ні оден?»

І озвавсь Петро Притика:
«Я, як вам, панове, звісно,
Я ж готовий все робити,
Що для України корисно.

Але нащо ж вимагати,
Щоб я згинув за дурницю?
Ах, я змалку ще жахався
Тих, що садять у в'язницю.

І тепер чимало в мене
Праць, оброблених для друку,
Але їм'я надрукувати,
Значить дати себе на муку.

Правда, кажуть, псевдонімом
Можна добре заховатись,
Але ж можна з поліцаєм
Десь на вулиці спіткатись.

І з мого обличчя зараз
Задля його стануть явні
І мої розмови гострі,
І статті антидержавні».

«Маєш, Петре, й ти причини,
Хоч твій острах черезмірний.

Ну, а ти, Харку, що скажеш?
Ти ж такий, здається, вірний».

«Так, — озвавсь Харко Лелека, —
Вірний був і вірний буду
І Україні добре дбати
Я ніколи не забуду.

«Я б готовий був довіку
Працювати задля краю,
Тільки ж бачу, що я зовсім
Мови рідної не знаю.

«Вчитись пізно, та й признатись,
По обіді звик я спати,
А як вечір надіходить,
Я виходжу завше з хати,

Та й коли його...» «Ну, годі!
Всі невинні ми, як бачу,
Хоч видимо теж, що маєм
Ми натуру преледачу.

Та нічого, не журімось,
Що від нас немає діла;
То дарма, аби прихильність
В серці нашому сиділа.

А щоб швидше все наладить,
Ми на рік чи раз, чи двічі
Вкупі станем розмовляти,
Щоб казати правду в вічі.

Як котрий з нас помилився
Чи недосить був завзятий,
Ми, зійшовши на раду,
Все те будем розбирати.

І, знаходячи причини
Наших хиб, як патріоти,
Може, дійдем до питання,
Як нам стати до роботи».

1891 р.
